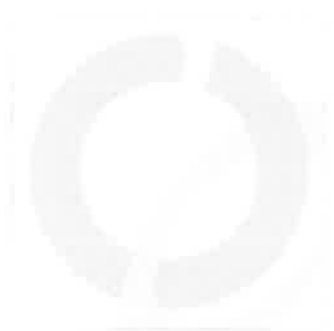

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2025

OAMIS

ARBETSMARKNAD

STUDIER

FÖRORD

AMS 20 ÅR 2026

Planeringen för AMS 20-årsjubileum den 1 mars 2026 pågår. Den 1 mars 2006 trädde lagen (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet i kraft, med syfte att inrätta en ny myndighet administrativt underställd landskapsregeringen genom att slå samman Ålands arbetsförmedlingsbyrå, yrkesvägledningsbyrån och studieserviceenheten, som därmed upphörde som självständiga enheter. Det blir spännande att se hur samarbetspartners och den åländska allmänheten tar emot firandet – vi kommer att synas, det lovar jag!

MÅNGA ARBETSSÖKANDE PER TJÄNSTEMAN OCH PERSONALMINSKNING

Det har varit en utmaning för förmedlar- och vägledarteamen att följa den lagstadgade serviceprocessen då varje tjänsteman i snitt har 132 arbetssökande. Forskning visar att 30–60 arbetssökande per tjänsteman är optimalt för långtidsarbetslösa, ungdomar i riskzon och personer med komplex problematik, och 60–100 vid normal arbetsförmedling för att möjliggöra personlig plan, uppföljning och matchning. 120 anses vara en acceptabel övre gräns, vilket AMS förmedlare något överskrider (123). Vägledarna har i snitt 141 arbetssökande, vilket gör det nästan omöjligt att ge full fördjupad service. Sådan service kräver 40–50 arbetssökande per vägledare, vilket innebär att AMS skulle behöva nästan tre gånger fler än dagens 7 vägledare. Eftersom landskapsregeringen kräver att 2,5 tjänster tas bort 2026–2028 är det inte möjligt att stärka vägledarteamet de närmaste åren.

ANTALET LEDIGA PLATSER MINSKAR

Antalet tillgängliga arbetsplatser på Åland fortsätter sjunka för andra året i följd, till ett genomsnitt på 199 platser 2025, en sänkning med 41 procent (141 platser) jämfört med år 2024. Detta är en oroande trend.

URA BLEV JOMAS

AMS kundhanteringssystem inom arbetsmarknadsservicen URA togs i bruk på 90-talet och har sedan dess haft samma grundstruktur trots uppdateringar. Det nya webbaserade systemet JOMAS ersatte URA 2025. Utvecklingen av JOMAS pågår, och när det är färdigt förväntas det bli ett modernt och flexibelt system för framtida behov.

KIVAQ

För andra gången genomförde vi 2025 KivaQ W-enkäten. Enkäten är en kort men samtidigt omfattande och validerad arbetsvälbefinnandeenkät. KivaQ W Index blev 8,59 (2024, 8,23). Högst fick *Hur bra trivs du med dina närmaste arbetskamrater?* 9,55. Lägst fick *Hur mycket kan du påverka sådant, som berör ditt arbete?* 7,54.

Jag hoppas din läsning av vår berättelse ska ge dig en god inblick i vår verksamhet 2025.

Jag tackar personalen för en bra arbetsinsats 2025.

Tomas Lundberg
Myndighetschef

ALLMÄNT

Om AMS

AMS leds av en myndighetschef som ansvarar för att fastställda mål uppnås. AMS ledningsgrupp, som består av myndighetschefen, biträdande myndighetschefen, två enhetschefer och två personalrepresentanter, arbetar med principiellt viktiga och strategiska frågor. AMS biträds av en rådgivande delegation som fungerar som ett informations- och kontaktorgan mellan arbetsgivare, arbetstagare, studerande och AMS.

AMS verksamhetsutrymmen finns på andra våningen, Nygatan 5 i Mariehamn. AMS har öppet för drop in-besök tisdag, onsdag och torsdag 10:00-12:00, övriga tider öppet för bokade besök. Telefontid vardagar 10:00-11:00 och 13:00-14:00.

Värdegrund

RESPEKT

Alla som jobbar på AMS strävar efter att de vi möter ska få ett gott bemötande. Vi jobbar så att vi inger trygghet och så att vi får kunder, samarbetspartners och andra vi möter att känna delaktighet.

Vi visar respekt genom att låta andra vara såsom de är, utan att klandra dem för detta. Vi ser varje individ. AMS service är och ska vara individuell. Likväl så att vi ska agera oparliskt och jämlikt.

Förtroende är viktigt för oss. Att vi alltid tänker på den personliga integriteten är en grundförutsättning för att vi ska kunna inge förtroende och förtjäna ett förtroende. För att klara vårt uppdrag på ett bra sätt behöver vi en öppen kommunikation, både internt och ut mot kund och mot samarbetspartners.

TYDLIG KOMMUNIKATION

Internt så uppnår vi tydlig kommunikation genom att alla ska veta vart vi är på väg. Vi förstår att tvåvägskommunikation är allas ansvar. Vi ifrågasätter oklarheter då klarhet gällande till exempel regler och rutiner är avgörande för att vi ska kunna kommunicera tydligt och därmed agera sakligt och kunnigt.

Både internt samt gentemot kunder och samarbetspartners är vi lyssnande, lyhörda, tydliga, sakliga och kunniga. Vi strävar hela tiden efter att bli bättre på kommunikation. Både när det handlar om samtal och det skrivna ordet.

Regler om AMS organisation och verksamhet

AMS organisation regleras i landskapslagen (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Närmare bestämmelser om den interna organisationen och uppgiftsfördelningen samt om användningen av beslutanderätten finns i myndighetens reglemente.

AMS verksamhet regleras i landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, landskapslagen (2006:71) om studiestöd, landskapslagen (2012:74) om främjande av integration och i landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning. AMS utför vissa uppgifter som tillhör rikets behörighet med stöd av överenskommelseförordningar, till exempel handlägger ansökningar om uppehållstillstånd för arbetstagare enligt 73 § utlänningslagen (FFS 301/2004). Myndigheten handhar uppgifter eller ger service

även utgående från lagtingets budgetbeslut såsom verksamheterna som ordnas under samlingsnamnet Åland Living samt arbetspsykologens tjänster.

Personal

Personalresurserna inom arbetsmarknadsserviceenheten har bestått av 2 informatörer, 6 förmedlare och 7 vägledare.

Förutom personalresurserna inom arbetsmarknadsserviceenheten har personalen bestått av 1 myndighetschef, 1 biträdande myndighetschef, 1 arbetspsykolog, 1 informationskoordinator, 1 enhetschef och 2 sakkunniga, studiestödsenheten samt 1 enhetschef, 2 sakkunniga och 1 arkivbiträde, utkomstskydds-enheten.

Kunder

AMS har mer än 5 000 registrerade kunder (arbetsgivare, arbetssökande, studerande, personer intresserade av att flytta till Åland och av karriärvägledning) men betjänar totalt många fler än så. Utöver de registrerade kundgrupperna förekommer dagligen en stor mängd kundkontakter via telefon, e-post och webb.

Rådgivande delegationen

Den rådgivande delegationen för AMS leddes av ordförande Linnéa Johansson, avdelningschef vid landskapsregeringens näringsavdelning. Delegationen höll två möten under året. I KST:s lokaler vid Nyfahlers i Mariehamn på våren. Före mötet berättade tjänstemän från KST om verksamhet i sysselsättnings-syfte och arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning samt om social rehabilitering och projektet "Framsteget". Och på hösten hos Högskolan på Åland (IIÅ), Navigations-skolegränd 2 (Navigationsskolan). Före mötet berättade rektor Matias Waller ingående om HÅ:s verksamhet.

ARBETSLÖSHETEN

Arbetslösheten under 2025

Arbetslösheten har ökat år 2025. Det genomsnittliga relativa arbetslöshetstalet 2025 var 5,2 % och 2024 4,6 %. I december 2025 var det relativa arbetslöshetstalet i genomsnitt 5,7 %, jämfört med 5,2 % i december 2024. För kvinnorna var det relativa arbetslöshetstalet 5,0 % medan det var 6,4 % för männen. December 2024 4,7 respektive 5,6 %. Det relativa arbetslöshetstalet för ungdomar under 25 år var 10,2 %, jämfört med 8,1 % i december 2024. För kvinnor var ungdomsarbetslöshetstalet lägre än för männen, 8,2 % jämfört med 12,0 %. December 2024 6,0 respektive 9,9 %. Det relativa arbetslöshetstalet för de 55 år fyllda var 4,9 % (4,5 % i december 2024), här var arbetslöshetstalet 4,0 % för kvinnorna och 5,9 % för männen. Det genomsnittliga antalet långtidsarbetslösa var högre 2025 (386) än 2024 (320). Antalet långtidsarbetslösa i december 2025 384 var högre än i december 2024 (345), och utgör 2,5 procent av arbetskraften (2,3 procent i december 2024).

ARBETSMARKNADSSERVICE

Utmaning

Det är en utmaning för AMS att tillhandahålla individuell arbetsmarknadsservice i tillräcklig omfattning och inom rimlig tid då alla tjänstemän har ett mycket stort antal kunder som många har behov av personlig kvalificerad arbetsmarknadsservice.

Arbetssökande, arbetsmarknadsstatus (årsmedeltal)

	2021	2022	2023	2024	2025
sysselsättningsstöd	91	61	38	31	35
i arbete	592	373	220	237	215
arbetslös	824	614	605	658	756
permitterad	230	63	28	28	26
förkortad arbetsvecka	84	23	13	14	8
utanför arbetskraften (till exempel sjukskrivna)	143	143	131	122	124
arbetslöshetspension	0	0	0	0	0
i arbetsprövning eller i arbetspraktik	10	10	13	14	12
i sysselsättningsfrämjande utbildning	134	116	145	155	147
i deltidsarbete		32 ¹⁾	121	148	167
TOTALT	2 108	1 434	1 314	1 406	1 490

¹⁾ Arbetsmarknadsstatusen "i deltidsarbete" började särredovisas i maj 2022, på grund av detta är årsmedeltalet något missvisande.

Servicen steg för steg

När arbetsmarknadsservice tillhandahålls ska den sökande i första hand erbjudas möjlighet att själv använda servicen med hjälp av självbetjäning eller information. Om användningen av service på detta sätt inte är ändamålsenlig med tanke på en sökandes servicebehov eller inte leder till att han eller hon finner något arbete eller utbildning, ska AMS stödja den sökande med mer kvalificerade serviceinsatser.

Arbetsförmedling

Arbetsförmedling till enskilda

Genom AMS arbetsförmedling ska den enskilde få information om lediga arbetsplatser, om de möjligheter som företagande erbjuder och om andra arbetsmöjligheter, möjlighet att genom självbetjäning söka efter arbete samt rådgivning som anknyter till sökande av arbete. För enskild som har registrerats som arbetssökande tillhandahålls arbetsförmedling även i fråga om registrering och upprätthållande av uppgifter i anslutning till arbetssökande, sökande efter och presentation av arbetsplatser, arbetsplatserbudanden samt presentation av den arbetssökande för arbetsgivaren.

Förmedlare genomför kartläggning av hur den arbetssökandes förutsättningar att komma ut i arbetslivet ser ut, personliga möten och intervjuer med arbetssökande. Till förmedlarens uppgifter hör även matchning – att sammanföra arbetsgivare som söker arbetskraft med arbetssökande som söker arbete, identifiering av förmågor hos den arbetssökande som kan behöva förstärkas genom till exempel utbildning och vägledning samt aktivt arbete med insatser tillsammans med den arbetssökande för att öka den arbetssökandes förutsättningar för att finna, få och behålla ett arbete och utarbetande och revidering av sysselsättningsplan.

Förmedlare handhar även alterneringsledighetsärenden, arbetskraftspolitiskt bindande utlåtanden till arbetslöshetskassor, information och besvarande av frågor som rör arbetslöshetsförmåner.

Arbetsförmedling till arbetsgivare

Genom AMS arbetsförmedling får arbetsgivare hjälp med att finna lämpliga arbets sökande till lediga arbetsplatser, presentation och uppställande av förslag på basis av de uppgifter om platsansökningar, utbildning, yrke och arbetshistoria som finns registrerade om arbets sökande vid AMS, information och rådgivning om tillgång till och anskaffning av arbetskraft. På AMS jobbar en tjänsteman som har ett särskilt ansvar för vår arbetsgivar service.

Arbets sökande

Antalet arbets sökande kunder på AMS har ökat under 2025. I genomsnitt sökte 1 491 personer arbete via AMS (1 406, 2024). Antalet arbets sökande var som lägst i maj då 1 431 personer sökte arbete och högst i december med 1 564 personer.

Lediga platser

Det genomsnittliga antalet lediga platser under år 2025 sjönk med 141 platser till ca 199 lediga platser från året innan.

Jobbchansen

Jobbchansen är ett tillfälle för arbetsgivare, kommuner, utbildningsanordnare, arbets sökande och studerande att knyta värdefulla kontakter och nätverka. Evenemanget var återigen på Alandica och det blev igen en lyckad tillställning. Rekordstort antal arbetsgivare deltog och evenemanget var välbesökt.

Vägledning, sysselsättningsfrämjande utbildningar och åtgärder

Vägledarens kundmöten innehåller så gott som alltid rådgivning som är av olika art till exempel rådgivning i arbetssökning, möjligheter i arbetslivet, studier, alternativ till rehabilitering då hälsobegränsningar finns, rådgivning av vilka instanser som kan erbjuda hjälp eller bekosta åtgärder som kunden behöver där det finns behov av annan service än den AMS kan erbjuda.

Särskild service för personer med nedsatt arbetsförmåga

AMS kan, med den enskilda kundens medgivande, låta utreda eventuella hälsobegränsningar med tanke på möjligheter till arbete. AMS har ett samarbetsforum med FPA för gemensamma kunder där det behöver klarläggas vad FPA kan erbjuda och vilken AMS roll ska vara. Där AMS åtgärder inte räcker till vad gäller personer med hälsobegränsningar hänvisas kunden till Kommunernas socialtjänst k.f. (KST) som kan ha ansvar att ge service.

Under året fick 18 personer (23, 2024) med nedsatt arbetsförmåga en möjlighet att pröva på ett nytt arbetsområde genom arbetsprövning på en arbetsplats. Ingen (0, 2023) arbetsgivare har ansökt om stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen för att kunna anställa en person med funktionsnedsättning.

En stor och ökande kundgrupp hos vägledningen är de personer som lyft sjukdagpenning under det maximala antalet dagar, är fortsatt sjukskrivna och väntar på pensionsbeslut eller har fått avslag på sin pensionsansökan. Rådgivning för dessa personer handlar ofta om hur de ska komma tillbaka i arbetslivet samt vilka rättigheter man kan ha hos olika instanser utanför AMS såsom Folkpensionsanstalten (FPA), Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), KST och arbetspensionsanstalter.

Sysselsättningsfrämjande utbildningar

För att tillgodose arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft och motverka arbetslöshet samt stärka den enskildes möjlighet att få eller behålla ett bestående arbete ordnas sysselsättningsfrämjande utbildningar. Ålands landskapsregering ger

Ålands gymnasium eller någon annan utbildningsanordnare i uppdrag att ordna sysselsättningsfrämjande utbildningar. Utbildningarna kan ha varierande utformningar för att fungera mer effektivt för olika grupper eller behov som är aktuella.

Under 2025 har 10 sysselsättningsfrämjande (7, 2024) utbildningar utvärderats efter 3 respektive 6 månader. Totalt deltog 90 personer (70, 2024).

Utbildningar HT 2024 VT 2025	Deltagare	Män	Kvinnor	under		
				25	25-55	över 55
	90	43	47	4	70	16

Situationen efter 3 månader

kvinnor under 25				män under 25			
arbete	studier	arbetslösa	annan	arbete	studier	arbetslösa	annan
						4	

kvinnor 25 -55				män 25-55			
arbete	studier	arbetslösa	annan	arbete	studier	arbetslösa	annan
9		21	2	4	2	29	

kvinnor över 55				män över 55			
arbete	studier	arbetslösa	annan	arbete	studier	arbetslösa	annan
4		8		1		3	

Situationen efter 6 månader

kvinnor under 25				män under 25			
arbete	studier	arbetslösa	annan	arbete	studier	arbetslösa	annan
				2		2	

kvinnor 25 -55				män 25-55			
arbete	studier	arbetslösa	annan	arbete	studier	arbetslösa	annan
10	6	15	4	7	1	27	

kvinnor över 55				män över 55			
arbete	studier	arbetslösa	annan	arbete	studier	arbetslösa	annan
4	2	6		2		2	

Med "annan" avses att personens situation är okänd då personen inte längre är arbetssökande eller att personen står utanför arbetskraften.

Totalt var 24 personer i arbete (27 %, 28 % 2024) och 9 i utbildning (10,0 %, 15 % 2024) sex månader efter avslutad utbildning emedan 52 var arbetslösa (58 %, 56 % 2024) och 4 (4,4 %, 1,3 % 2024) hade annan status.

Sysselsättningsfrämjande åtgärder

De budgetmedel som reserverats för sysselsättningsfrämjande åtgärder användes i första hand för sysselsättningsstöd som enligt lag kan betalas för anställning, praktik, läroavtal, deltidsarbete och start av företagsverksamhet. Under 2025 beviljades 28 (28, 2024) sysselsättningsstöd för praktik, 45 (24, 2024) för anställning, varav 18 med nedsatt arbetsförmåga, 0 (0, 2024) för läroavtalsutbildning och 16 (15, 2024) för start av företagsverksamhet.

Under 2024 har tre sysselsättningsprojekt varit aktuella, Ung Resurs sysselsättningsprojekt som riktar sig till ungdomar samt Emmaus och Björkkö Ab:s sysselsättningsprojekt som riktar sig till vuxna.

Ung Resurs projekt

Inom Ung Resurs projekt erbjuds maximalt 17 deltagare (varav 5 deltagare i huvudsak i extern praktik) daglig sysselsättning, hjälp med att planera sin framtid, hjälp att söka studieplats och handledd praktik. Projektet har upphandlats av AMS. Under vårterminen 2025 deltog 16 ungdomar i projektet varav 11 startade under hösten 2024. 12 män och 4 kvinnor.

Statusen efter avslutat deltagande: 10 sommarjobb/längre tids anställning, 2 sommarpraktik, 1 kurs för behörighet till arbete, 2 arbetslös och 1 andra åtgärder. Sysselsättningsstatus bland vårens deltagare per v 36 i september 2025: 7 i studier, 5 i arbete, 3 arbetslös och 1 annan åtgärd. Projektet har kontinuerlig intagning från augusti till maj.

Emmaus projekt

Emmaus sysselsättningsprojekt kan ha maximalt 15 deltagare och erbjuder handledd utbildning för i huvudsak långtidsarbetslösa som behöver stödinsatser för att komma ut på arbetsmarknaden eller för att få en utbildningsplats. Deltagarna kan enligt sin individuella plan erbjudas både teoretiska kurser och arbetspraktik. En deltagare ska kunna delta i projektet i en till sex månader i handledd utbildning om det inte föreligger särskilda behov som talar för en längre tid än sex månader. Under utbildningstiden ges möjlighet att prova på uppgifter inom Emmaus olika verksamheter som försäljning, renovering av möbler och byggarbeten. I handledd utbildning ingår kunskaper om arbetslivet, arbetssökarfärdigheter, kunskaper om utbildningssystem, uppgörande av plan för ansökan till arbete och utbildning och arbetspraktik. Under 2025 hade AMS 33 (36 2024) deltagare i projektet.

För de 33 deltagarna som avslutade projektet under 2025 var statusen vid avslut, 9 personer gått vidare till arbete, 15 personer är fortsatt arbetslösa, varav 4 har avbrutit i förtid på grund av frånvaro, 2 har gått vidare till KST Framsteget, 4 genomgår fortsatt utredning via FPA, ÅHS och KST, några står på kö till Fixtjänst, 3 antagits till AMS kortkurser (svenska och lastbil/YKB) och 2 personer arbetslösa (1 har erbjudits arbetsprövning).

Björkkö Ab:s projekt

Björkkö Ab:s sysselsättningsprojekt kan ha maximalt 10 deltagare och erbjuder handledd utbildning för i huvudsak långtidsarbetslösa som behöver stödinsatser för att komma ut på arbetsmarknaden eller för att få en utbildningsplats. Deltagarna kan enligt sin individuella plan erbjudas både teoretiska kurser och arbetspraktik. Arbetspraktiken kan erbjudas av en tredje part. En deltagare ska kunna delta i projektet i en till sex månader i handledd utbildning om det inte föreligger särskilda behov som talar för en längre tid än sex månader.

Totalt var det 11 deltagare 2025 (10 2024).

Studievägledning

AMS köper studievägledningstjänster av Ålands gymnasium för att kunna erbjuda arbetssökande kunder studievägledning. Under 2025 genomfördes 151 studievägledningstillfällen (132, 2024). I de flesta fallen har vägledningen varit inriktad på att informera om vilka alternativ som erbjuds, vilket utbud som finns, hur man söker in till utbildning, vilka behörigheter som krävs samt hjälp med cv och arbetsansökan.

REKRYTERING AV ARBETSKRAFT UTANFÖR ÅLAND

AMS gör aktiva rekryteringsinsatser utanför Åland genom främst två kanaler: deltagandet i Eures-nätverket (European Employment Services) och den egna verksamheten Åland Living.

Eures är ett gemensamt forum för Europeiska kommissionen, offentliga arbetsförmedlingar i EES-länderna och Schweiz samt andra lokala och regionala organ som berörs av sysselsättningsfrågor. Syftet med Eures-nätverket är att främja fria rörligheten av arbetskraft inom det europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Åland Living (ÅL) är ett samlingsnamn för verksamheten inom AMS som riktar sig till målgrupper utanför Åland. Åland Livings övergripande målsättning är att öka rekryteringsunderlaget för det åländska näringslivet. Åland Living upprätthåller webbplatsen alandliving.ax som fungerar som ett uppslagsverk med svar på det mesta en potentiell inflyttare behöver få veta. Åland Living informerar och besvarar flyttfrågor i olika kanaler samt planerar evenemang och informationsmaterial i tätt samarbete med näringsliv och arbetsgivare.

År 2025 har präglats av ett tydligt, mätbart och handlingsinriktat utvecklingsarbete för ÅL. Med ett förnyat uppdrag att stärka inflyttningen, kompetensförsörjningen och platsutvecklingen på Åland har verksamheten fokuserat på datadriven kommunikation, fördjupad samverkan och strategiska insatser för att öka Ålands attraktionskraft nationellt och internationellt. Genom riktade marknadsföringsinsatser, breddade nätverk och aktiv medverkan i rekryteringssammanhang har grunden lagts för att långsiktigt stärka inflyttningen och möta arbetsmarknadens behov.

Uppdrag och inriktning

- bidra till att den åländska arbetsmarknadens behov av arbetskraft och företagsetableringar tillgodoses, i nära samverkan med näringslivet
- vara en del av landskapets platsutveckling och värds-kapsarbete
- vara en del av landskapets samlade integrationsarbete
- verka för långsiktig kompetensförsörjning i dialog med utbildningsväsendet

En styrgrupp för ÅL var tillsatt för perioden 1.1–31.12.2025 med uppdrag att stödja den operativa verksamhetens utveckling samt stärka samordningen mellan berörda aktörer. Styrgruppen sammanträdde fem gånger under året (10 februari, 15 april, 3 juni, 26 augusti och 17 december) och följde upp mål, prioriteringar och utvecklingsinsatser.

Under verksamhetsåret har ÅL aktivt medverkat i ett flertal rekryterings-, seminarie- och nätverksevenemang i syfte att marknadsföra Åland som livs- och arbetsplats samt stärka kännedomen om verksamheten. ÅL deltog i rekryteringsevenemanget Talent Forum i Vasa tillsammans med Jomala kommun och Mariehamns stad samt var medarrangör för det lokala evenemanget Jobbchansen. I samband med Jobbchansen arrangerades även ett arbetsgivarseminarium och en workshop om Employer Branding i samarbete med Future Place Leadership.

Under året deltog ÅL i nationella och nordiska kunskaps- och nätverkssammanhang, bland annat Masterklass i platsutveckling med Placebrander, Place X Nordic med

Future Place Leadership, Bara Bastu tillsammans med Visit Åland samt Work in Sweden 2025.

I samband med publiceringen av en utredning om flyttanledningar från Ålands statistik- och utredningsbyrå arrangerade ÅL ett seminarium och har därefter, i samverkan med näringslivet, vidareutvecklat strategier för att stärka Ålands attraktionskraft och förmåga att attrahera och behålla kompetens.

Under våren 2025 inleddes arbetet med att etablera Ålands gränshindernätverk i samarbete med Info Norden. Syftet är att samla berörda myndigheter kring frågor om gränsöverskridande arbete och inflyttning, med särskilt fokus på distansarbetare. I samband med Gränstjänsten SWE-NO-FI:s besök på Åland arrangerades även en välbesökt träff för distansarbetare med tema gränshinder, vilket stärkte dialogen och samverkan inom området.

ÅL har under året haft en aktiv och samordnande roll i landskapets integrationsarbete, med deltagande i integrationsrådet, samarbeten med Medis och den Mångkulturella föreningen, medverkan i landskapsregeringens Vinterdialogen samt digitalt deltagande i de finlandssvenska integrationsdagarna. Genom dessa insatser har integration lyfts som en central del av Ålands långsiktiga attraktionskraft och hållbara inflyttning. Inför nästa års kampanj har ÅL påbörjat arbetet med ett ambassadörsnätverk av inflyttade ålänningar som aktivt sprider en positiv bild av Åland och stöder nyinflyttades sociala integrering.

ÅL medverkar även i Samordningsgruppen för hållbar turism, i Ålands Näringslivs arbetsmarknadsutskott samt som medaktör inom Barkraft (Mål 5 – attraktionskraft). Närvaron i dessa sammanhang har varit en viktig del i att stärka det lokala nätverket på Åland och i omgivande regioner, nå nya målgrupper för samarbete, skapa direktkontakt med potentiella inflyttare samt stärka kännedomen om ÅL:s arbete både utanför och inom Åland.

Under 2025 har ÅL haft fokus på kommunikation och digital utveckling. Webbplatsen har kontinuerligt utvecklats för att fungera som nav i det digitala arbetet och bättre möta målgruppernas behov. I samarbete med Samhub Analytics har ÅL analyserat besökarnas livsstilar och preferenser för att skapa tydliga målgrupper och datadriven kommunikation. Detta ligger till grund för en långsiktig digital marknadsföringsstrategi med riktade budskap till regioner med hög potential för inflyttning. Med stöd av Talent City Index (TCI) livsstilsregioner-rapporten har en digital strategi för sociala medier utvecklats. I samarbete med Vibb har en kostnadseffektiv kampanjstruktur byggts med en tydlig marknadsföringssträtt – från medvetenhet till beslut. Reviderad webb, nya och uppdaterade välkomstguider och korta branschfilmer används strategiskt i kampanjerna.

Årets fokus och kampanjer har gett resultat: ÅL besvarade 223 personliga frågor om inflyttning, skickade 10 nyhetsbrev till 2 242 prenumeranter och webbplatsen hade 45 195 besök. På sociala medier genererade inlägg, främst på Facebook med cirka 4,7 miljoner visningar, nästan 10 000 klick till hemsidan. Sammanfattningsvis uppfylldes årets mål för digital kommunikation: både sidvisningar, nedladdningar och klick till externa webbplatser ökade kraftigt, vilket visar att besökarna aktivt använder och interagerar med innehållet på www.alandliving.ax.

Under hösten 2025 intensifierades arbetet med Ålands platsvarumärke, där ÅL deltog i strategiska och operativa arbetsgrupper. Tillsammans med Ålands landskapsregering, Visit Åland, Ålands Näringsliv, kommuner och tredje sektorn

utvecklades en verktygslåda för talangattraktion och kompetensförsörjning. Resultatet blir en reviderad platsvarumärkesplattform som möjliggör en samordnad och långsiktigt hållbar struktur för att attrahera och behålla kompetens på Åland.

PRAKTIK FÖR HÖGSKOLESTUDERANDE

AMS administrerar systemet med högskolepraktikantplatser. Systemet ger studerande i slutskedet av sina studier en möjlighet att knyta värdefulla kontakter på den åländska arbetsmarknaden genom praktik inom sitt utbildningsområde. Praktikerna anställs av AMS men fullgör sin praktik på valfri åländsk arbetsplats som är intresserad och kan erbjuda praktikuppdrag. Högskolepraktiksystemet är avsett att förhindra kompetensflykt från samt locka ny arbetskraft till Åland.

Under 2025 har 40 (45, 2024) högskolestuderande, 23 (35, 2024) kvinnor och 17 (10, 2024) män, erhållit praktikplats. 15 (14, 2024) har gjort sin praktik inom den offentliga sektorn, 25 (3029, 2024) i näringslivet eller inom tredje sektorn. Systemet är inrättat via budgetanslag.

ARBETSPSYKOLOGENS TJÄNSTER

Arbetspsykologen har haft 40 (55, 2023) kunder som har fått hjälp med yrkesinriktad rehabiliteringsplanering och yrkesplanering. Antalet är färre än tidigare år beroende på att arbetspsykologen halva året har handlett en psykologstuderande som gjort praktik på AMS som arbetspsykolog. Planeringen har gått ut på att söka ny inriktning i arbetslivet efter en bedömning av funktionsförmåga. Utredningarna görs i samarbete med nätverket inom hälsovården, socialen, FPA och arbetspensionsbolagen. Planeringen resulterar oftast i arbetslösningar, studier, fortsatt rehabilitering eller pension. AMS erbjuder från och med 2017 utredningar av funktionsförmåga för personer med annat modersmål än svenska. Utredningarna handlar oftast om nedsatt funktionsförmåga och ställningstagande till sjukpension. Utredningen och planeringen utförs med hjälp av tolkservice på kundens modersmål. Den yrkesinriktade rehabiliteringsplaneringen fullföljs i samplanering tillsammans med ÅHS, KST och FPA.

UTKOMSTSKYDD FÖR ARBETSLÖSA

Ansökningarna om de arbetslöshetsunderstöd som administreras av AMS och betalas av landskapsmedel, det vill säga grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet, har varit 912 till antalet (910, 2024). Totalt inkom 8 571 (7 614, 2024) redovisningar av arbetslöshetstid. I genomsnitt har 714 (634, 2024) utbetalningar av arbetslöshetsunderstöd gjorts per månad.

År	Nya ansökningar	Beslut totalt
2016	679	1 928
2017	684	2 665 ¹⁾
2018	739	3 739 ²⁾
2019	704	4 248
2020	2 033	6 462
2021	971	5 023
2022	905	8 001 ³⁾
2023	796	8 974

2024	910	9 317
2025	912	10 487

¹⁾ AMS ska i ärenden som gäller justering av en arbetslöshetsförmån ge sökanden ett skriftligt beslut. Från och med 2017 ges sökande ett skriftligt beslut på jämkad arbetslöshetsförmån, därav den ökade mängden under "Beslut totalt" år 2017.

²⁾ Genom ändringar i lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa, bland annat införandet av aktiveringsmodellen, ökade antal beslut med drygt 40 % 2018. Därav den ökade mängden under "Beslut totalt" år 2018.

³⁾ Från mars 2022 fattades beslut vid varje redovisning av arbetslöshetstid, även i de ärenden då till den sökande utbetalats arbetslöshetsförmåner helt enligt grundbeslutet om rätten till arbetslöshetsförmån, därav den ökade mängden under "Beslut totalt" år 2022. En ökning med nästan 60 %.

AMS har behandlat 65 (68, 2024) besvärärenden inom utkomstskyddet för arbetslösa. 39 (49, 2024) av dessa har AMS helt ändrat genom självrättelse, vanligtvis för att sökanden har lämnat in nya uppgifter. 22 (16, 2024) besvär, inbegripet besvär som delvis rättats, har AMS meddelat Ålands förvaltningsdomstol (Åfd) att ska avslås och AMS har således vidhållit sitt beslut. 2 (3, 2024) ärenden har överförts till besvärnämnden för social trygghet och beslut om att AMS inte rättar det arbetskraftspolitiska utlåtandet har givits till arbetslöshetskassa.

Åfd har avgjort 13 (12, 2024) besvärärenden. I 13 (6, 2024) fall har Åfd avlagit besvaren och 0 (3, 2024) fall har Åfd upphävt AMS beslut. 0 (2, 2024) ärende har Åfd avskrivit och 0 (1, 2024) ärende har återtagits. Besvärnämnden för social trygghet har avgjort 2 (1, 2024) ärenden och förkastat dem.

AMS har i 30 (61, 2024) ärenden beslutat om återkrav av arbetslöshetsförmåner. Endast i ett fåtal fall återbetalas hela återkravet inom förfallotiden. Orsaken är att de flesta som lyfter arbetslöshetsförmåner har väldigt små inkomster och har inga möjligheter att återbetala hela återkravet inom 14 dagar, särskilt i de fall då det är fråga om ett större belopp.

STUDIESTÖD

Studiestödsenheten vid AMS handlägger och tar beslut om studiestöd samt ger rådgivning och information om studiestödet till både unga och vuxna. Studiestödsenheten upprätthåller kundtjänst via e-tjänst, mejl, telefon och besök samt har hand om den egna webbplatsen. Dessutom fattar enheten beslut om återkrav av studiestöd och följer upp återbetalningarna, samt mottar och meddelar Pensionskyddscentralen uppgifter om åländska studerandes utländska examina vilka har betydelse för pensionens tillväxt. I studiestödsärenden samarbetar AMS med skolor, banker, FPA och andra myndigheter såväl på Åland som i övriga Norden.

Studiestödsenheten har en högre arbetsbelastning inför varje terminsstart då studiestödsansökningarna hopar sig. Topparna under ett läsår inträffar under juli till september samt januari till mars. Utöver det dagliga arbetet har studiestödsenheten under året fortsatt arbetat med utveckling av e-tjänsten och handläggningssystemet Stuart.

Antalet studerande, stödform, kön och läroanstalt 2025

Stödform	Antal			Högskola	Annat än högskola
	beslut	Kvinnor	Män		
Studiepenning	1 915	1 024	891	1 020	895
Vuxenstudiepenning	290	206	84	158	132

Bostadsstöd	1189	675	514	931	258
Tillägg för 17-åring	85	43	42	0	85
Försörjartillägg	196	160	36	117	79
Studielån	692	381	311	511	181
Tilläggs lån	23	13	10	11	12

Studiepenning, tillägg för 17-åring, vuxenstudiepenning, bostadsstöd och försörjartillägg är bidrag medan landskapsborgen för studielån och landskapsborgen för tilläggs lån gäller för banklån. Landskapsborgen för tilläggs lån kan beviljas för terminsavgifter eller motsvarande.

Från och med höstterminen 2025 indexjusterades beloppen för försörjartillägg, tillägg för 17-åring, studielån samt inkomstgränserna med 2,7 %, enligt ändring av konsumentprisindex under 2024. Övriga belopp indexjusterades inte med anledning av frysning av index för läsåren 2025-2026, 2026-2027 och 2027-2028 för just dessa belopp. Studiepenningsbeloppen för studerande som studerar heltid vid avgiftsfritt gymnasium och bor hos förälder justerades till lägre belopp med anledning av införandet av avgiftsfritt gymnasium. Beloppet för tillägg för 17-åring höjdes.

Antalet studiestödstagare och stödform jämfört med de tre föregående åren

År	2022	2023	2024	2025
Studiepenning	2 279	1 938	2 248	2 237
Tillägg för 17-åringar		51	79	72
Vuxenstudiepenning	358	368	369	340
Bostadsstöd	1 544	1 278	1 060	991
Försörjartillägg	259	261	247	229
Stödtagare, totalt	2 638	2 349	2 624	2 594

Landskapsborgen för studielån och tilläggs lån för terminsavgift jämfört med de tre föregående åren

År	2022	2023	2024	2025
Studielån	1 090	794	714	573
Tilläggs lån	35	32	32	22

Beslut om studiestöd

Studiestöd beviljas läsårsvis för en hel utbildning. Ett beslut om studiestöd kan under läsåret ändras eller kompletteras genom en ändrings- eller tilläggsansökan. En ändrings- eller tilläggsansökan gäller oftast boende, terminstid eller landskapsborgen för studielån.

År	2022	2023	2024	2025
Beslut om studiestöd	3 521	3 686	3 743	3 825
Avslag på ansökningar	27	188	193	150
Beslut, totalt	3 548	3 874	3 936	3 975

Den vanligaste orsaken till avslag på en ansökan om studiestöd är att den studerande inte kompletterat sin ansökan inom den termin som ansökan gäller. Övriga avslagsgrunder är till exempel att studierna inte är

studiestödsberättigade, att de inte pågår i tillräcklig omfattning eller att den sökande inte har rätt till åländskt studiestöd.

AMS har behandlat 10 (15, 2024) rättelseyrkanden över beslut om studiestöd, varav AMS bifallit 1 och endast delvis bifallit 2.

AMS har i 170 (231, 2024) ärenden beslutat om återkrav av studiestödsförmåner. Av dessa har 153 (180, 2024) återbetalats. Återkraven gäller oftast studieavbrott, för höga inkomster eller beviljande av annan, studiestödshindrande, förmån.

AMS har i 28 ärenden uppfyllt sitt borgensansvar och beslutat om återkrav av borgensfordran.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2025

Nedan presenteras sådant som landskapsregeringen angett att från och med 2017 ska ingå i underlydande myndigheters berättelser.

AMS översikt

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) regleras i landskapslagen (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. AMS verksamhet regleras i landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, landskapslagen (2006:71) om studiestöd, landskapslagen (2012:74) om främjande av integration och i landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning. AMS utför vissa uppgifter som tillhör rikets behörighet med stöd av överenskommelseförordningar. Myndigheten handhar uppgifter eller ger service utgående från lagtingets budgetbeslut såsom verksamheten som ordnas under samlingsnamnet Åland Living och arbetspsykologtjänster.

AMS ansvarar, enligt beslut av landskapsregeringen, för landskapets deltagande i det formella nordiska samarbetet genom representation i Nordiska ministerrådets ämbetsmannakommitté för arbetsliv och i kommittén underlydande arbetsmarknadsutskottet. I beredningen av Finlands nationella ställningstagande gällande beslut som fattas inom EU följer AMS med arbetet inom beredningssektion EU29 Sysselsättning. Landskapsregeringen har utsett AMS till Euresmedlem enligt artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna.

Hållbarhetsstyrning

AMS har anammat de strategiska utvecklingsmålen 1, 2 och 5: "Välmående människor vars inneboende resurser växer", "Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället" och "Attraktionskraft för boende, besökare och företag". Förverkligandet av målen 1, 2 och 5 jobbar AMS med kontinuerligt och hör till AMS kärnverksamhet som att främja sysselsättning och kompetensutveckling, att främja en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, att verka för kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor, att motverka diskriminering på arbetsmarknaden, att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt att motverka långa tider utan reguljärt arbete och trygga utkomsten vid arbetslöshet.

AMS, genom verksamheten Åland Living, jobbar särskilt med mål 5 bland annat med projektet "InfoÅland" samt storytelling- och kommunikationsprojektet "Berättelsen om Åland". Genom studiestödet bidrar AMS till att förverkliga några av delmålen under mål 1. "Genom hela livet har alla tillgång till kvalitativ utbildning. Alla ungdomar och vuxna har sysselsättning i form av studier."

Uppföljning

Ekonomi

Organisation	Budget 2025	Utfall 2025	Återstår 2025
86000 Arb.markn & studieservicemynd.	-2 443 000,00	-2 075 068,09	-367 931,91
86050 Sysselsättn. o arb.löshet.stöd	-6 373 000,00	-6 936 054,35	563 054,35
Summa 860 AMS	-8 816 000,00	-9 011 122,44	195 122,44

Moment 86050 visar ett underskott om drygt 563.000 euro. Antalet förmånstagare inom utkomstskyddet för arbetslösa var fler än uppskattat. Kostnaderna blev nästan 548.000 euro högre än budgeterat.

Väsentliga förändringar i organisation, verksamhet och ekonomi

Under året har det inte skett väsentliga förändringar som påverkat AMS organisation, verksamhet eller ekonomi.

Bedömning av de viktigaste riskerna och osäkerhetsfaktorerna samt andra faktorer som inverkar på verksamhetens utveckling

En riskbedömning gjordes år 2025 som visade att enbart en faktor fanns som orsakar betydande risk eller olägenhet, arbetsmängd och takt. Det handlar om operativa risker. Särskilt vid enheter på AMS med få tjänstgörande upplevs arbetsmängd och takt som en risk. Vid utkomstskydds- respektive studiestödsenheten tjänstgör tre tjänstemän. Vid ett sjukdomsfall reduceras kapaciteten med drygt 33 %. Under sommaren tjänstgör bara en tjänsteman under fyra veckor vid dessa enheter vilket naturligtvis är en om inte oacceptabel så betydande risk. Genom att AMS planerar vad som måste göras och vad som kan vänta vid minskad bemanning minimeras konsekvenserna.

Uppföljning av budgetmål

Mål: Minst 45 personer ska få yrkesinriktad rehabiliteringsplanering eller yrkesplanering.

Förverkligande: 40 personer, fick yrkesinriktad rehabiliteringsplanering eller yrkesplanering.

Mål: Minst 50 arbetslösa ska få anställning med sysselsättningsstöd.

Förverkligande: 55 arbetslösa fick anställning.

Mål: Minska antalet långtidsarbetslösa.

Förverkligande: Antalet långtidsarbetslösa december 2025 (384) var högre än i december 2024 (345), och utgör 2,5 procent av arbetskraften (2,4 procent i november 2024).

Mål: Minst 150 personer ska få karriärvägledning.

Förverkligande: 128 personer fick karriärvägledning 2025.

Mål: Åland Livings målsättningar 2025 är att öka antalet prenumeranter av Åland Livings nyhetsbrev och besökare på Åland Livings webbplats samt intresseanmälningar att flytta till Åland.

Förverkligande: Nyhetsbrev prenumeranter 2242, ökning +87. Webbplatsen hade 45 195 besök, en ökning med 240 %. Intresseanmälningar 223 personer, varav 199 i arbetsför ålder och 24 pensionärer, ökning +40.

Redogörelse för den interna styrningen och kontrollen

AMS myndighetschef leder myndighetens verksamhet och ansvarar för att fastställda mål uppnås. Alla rättelseyrkanden och besvär avgörs av myndighetschefen som i samband med detta granskar lagenligheten i de ärenden där kunden visat missnöje över beslut.

Myndighetschefen följer kontinuerligt upp att de oavslutade ärendena omfattar så få ärenden som möjligt och att budgetmoment inte överskrids eller inte nyttjas i den omfattning som avsetts.

Verksamheten planeras utgående från beviljad budget och redovisas i AMS årliga verksamhetsberättelse.